

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна
Національної академії педагогічних наук України
Пряшівський університет (м. Пряшів, Словаччина)
Педагогічний факультет Карлового університету (м. Прага, Чехія)
Науковий університет імені Етвеша Лоранда (м. Будапешт, Угорщина)
Вища лінгвістична школа (м. Ченстохова, Польща)
Інститут педагогіки і психології
Університету імені Яна Кохановського в Кельціх (Польща)
Державний Університет «Utena College» (м. Утена, Литва)
Гуманітарний-педагогічний коледж
Мукачівського державного університету

ОСВІТА І ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Збірник тез доповідей
за матеріалами VII Міжнародної
науково-практичної конференції
26-27 жовтня 2023 року

Україна, Мукачево 26-27 жовтня 2023 р.

Рекомендовано до друку Науково-технічною радою
Мукачівського державного університету
(протокол № 3 від 25 жовтня 2023 р.)

Рецензенти:

Хомич Лідія Олексіївна – доктор педагогічних наук, професор, заступник директора з наукової роботи, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (м. Київ);

Козубовська Ірина Василівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (м. Ужгород);

Теличко Наталія Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри англійської мови, літератури з методиками навчання, Мукачівський державний університет (м. Мукачево).

Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції: збірник тез доповідей VII Міжнародної науково-практичної конференції, 26-27 жовтня 2023 р., Мукачево / Ред.кол.: Т.Д. Щербан (гол.ред.) та ін. Мукачево: Вид-во МДУ, 2023. 452 с.

ISBN 978-617-7495-53-5

У збірнику представлено тези доповідей учасників VII Міжнародної науково-практичної конференції «Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції». Учасниками конференції запропоновано до обговорення проблеми розвитку закладів загальної середньої та вищої освіти, освіти дорослих і професійної активності фахівців.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів, які займаються проблемами національної освіти в умовах інтеграції в європейський і міжнародний освітній простір.

Редакційна колегія: Щербан Т. Д. – д.психол.н., професор (голова); Гоблик В. В. – д.е.н., професор; Товканець Г. В. – д.пед.н., професор; Кобаль В. І. – к.пед.н., професор; Молнар Т. І. – д.пед.н., доцент; Горват М. В. – к.пед.н., доцент; Мочан Т. М. – к.пед.н., доцент; Фенчак Л. М. – к.пед.н., доцент.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

© Мукачівський державний університет, 2023

DR. ERDEI G. VÁLTOZÁSOK? ÚJ IRÁNYOK? VAGY MINDEN A RÉGI? – A DEBRECENI EGYETEM FELNŐTTKÉPZÉSE.....	14
DR. PÁLFI S. RESEARCH ON CHILDREN'S RIGHTS IN HUNGARIAN KINDERGARTENS	15
MATULČÍK J. KOMPARATÍVNY VÝSKUM A MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA V EDUKÁCII DOSPELÝCH	16
SAKALOVÁ B. VÝCHOVA K ZDRAVIU A ZDRAVOTNÁ GRAMOTNOSŤ NA PRIMÁRNOM STUPNI VZDELÁVANIA.....	18
SHEVCHENKO – LEDYAN C. CONTROL AND SUPERVISION OVER THE EXECUTION OF JUDGMENTS OF THE EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS.....	20
SHEVCHENKO – LEDYAN C. SPAIN: RESPECTING HUMAN RIGHTS	22
CHOVRIY S. TRAINING OF PEDAGOGICAL PERSONNEL FOR THE SYSTEM OF PROFESSIONAL EDUCATION IN THE CONDITIONS OF EUROPEAN INTEGRATION	24
CHOVRIY S., HAVOR A. THE ESSENCE OF THE “EMOTIONAL INTELLIGENCE” CONCEPT IN THE CONTEXT OF MODERN SCIENTIFIC RESEARCH	26
DR. PALLAY K., DR. MOLNAR F. THE IMPACT OF THE RUSSO-UKRAINIAN WAR ON THE STUDENT MOBILITY WITH STUDY PURPOSES FROM TRANSCARPATIA (UKRAINE)	28
HERTSOVSKA N., BIZHKO A. THE ROLE OF DISCOURSE COMPETENCE IN THE PROCESS OF LANGUAGE IMPROVEMENT	30
KHMYZOVA O. USING TED TALKS FOR IMPROVING LISTENING COMPREHENSION SKILLS	32
KRAVCHENKO T. THE CHALLENGES OF SCIENTIFIC COMMUNICATION IN THE DIGITAL AGE	33
ЩЕРБАН Т.Д., АНТОНІК Є.М. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СТУДЕНТІВ ЗАЛЕЖНИХ ВІД СПІЛКУВАННЯ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ.....	35
ЩЕРБАН Т.Д., ДАНКАНИЧ А.А. ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МЕНЕДЖЕРА СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ У РАМКАХ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЙ»	37
ЩЕРБАН Т.Д., ДОЛИНАЙ Т.Т. ПСИХОЛОГІЧНІ ПРИЧИНИ АГРЕСИВНОГО СПІЛКУВАННЯ ПАЦІЄНТА З ЛІКАРЕМ.....	39
ЩЕРБАН Т.Д., САМОЙЛОВ О.С. СХИЛЬНІСТЬ ДО СЕЛФІ ЯК ОДИН ІЗ ВИДІВ СОЦІАЛІЗАЦІЇ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ.....	41
ЩЕРБАН Т.Д., ХОМА П.П. ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПЕДАГОГІЦІ.....	43
АВШЕНЮК Н.М. ХАРАКТЕРИСТИКИ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ: БІБЛІОГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ.....	45

САЩЕНКО Є.С. СУТНІСТЬ ТА РОЗВИТОК ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ КРЕАТИВНОЇ ОСОБИСТОСТІ.....	372	ЧЕКАН О.І., СІВАЧ М.І. АНАЛІЗ ЛІНГВОКОГНІТИВНОГО АСПЕКТУ ТЕМПОРИТМУ МОВЛЕННЯ: ПРОБЛЕМИ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ	415
СІДОР Ю.І., ЛАВРЕНОВА М.В. РОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ОСЕРЕДКІВ КЛАСУ У РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНИХ ЗАВДАНЬ НУШ	374	ЧЕКАН О.І., ШКРІБА В.В. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В КОНТЕКСТІ ВПЛИВУ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ.....	417
СПІЦІНА А.Є. ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ ТРАНСПОРТНОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ.....	376	ЧЕРЕПАНЯ Н.І. ПРАВИЛЬНЕ ХАРЧУВАННЯ – ОСНОВА ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ.....	419
СУБОТА А.А., МАЙБОРОДА І.Е. ХУДОЖНЬО-ТВОРЧИЙ РОЗВИТОК МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ МИСТЕЦТВА.....	378	ЧЕРЕПАНЯ Н.І., РОСПОПА Р.Р. СЮЖЕТНО-РОЛЬОВА РИТМІЧНА ГІМНАСТИКА ЯК ІННОВАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВОЇ РОБОТИ У ЗДО.....	421
ТАЙСТРА А.А., ГОРВАТ М.В. ОРГАНІЗАЦІЯ ДОЗВІЛЛЯ З МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ У ПРАКТИЦІ СУЧАСНОЇ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	380	ЧЕРНИЧКО В.І. ПРАВОВІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ В УМОВАХ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ.....	423
ТЕНКАЧ В.В., ГОРВАТ М.В. ІННОВАЦІЙНІСТЬ У НАВЧАННІ ЯК ЗАПОРУКА УДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В СУЧАСНІЙ ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	383	ЧОВРІЙ С.Ю., БЛИЧКО В.А. ПЕДАГОГІЧНА ОСВІТА ШВЕЦІЇ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОГО ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО ПОСТУПУ УКРАЇНИ	425
ТОВКАНЕЦЬ Г.В., МАЛЕШКО А.Ю. ПЕДАГОГІЧНИЙ ТАКТ ЯК ОСНОВА СПІВРОБІТНИЦТВА ВЧИТЕЛЯ І УЧНЯ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ.....	385	ЧОНКА В.В., ЛІБА О.М. ФОРМУВАННЯ УЯВЛЕНЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ПРО ФУНКЦІОНАЛЬНУ ЗАЛЕЖНІСТЬ	427
ТОВКАНЕЦЬ Г.В., ОНАЦЬ М.В. ВПЛИВ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ НА РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	387	ЧОРНОМОРЕЦЬ А.О., ХОМА О.М. ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	430
ТУРОК В.В., МОЧАН Т.М. ОСВІТНЄ ІНФОРМАЦІЙНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК НЕОБХІДНА СКЛАДОВА МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТИ.....	389	ЧУБІРКО О.Є., ХОМА О.М. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ СПІВПРАЦІ ВЧИТЕЛЯ ТА АСИСТЕНТА ВЧИТЕЛЯ В УМОВАХ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	432
ФАБРИЦЬ І.І., ТОВКАНЕЦЬ Г.В. РОЗВИТОК КРЕАТИВНИХ ЗДІБНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ТЕОРІЇ РІШЕНЬ ВИНАХІДНИЦЬКИХ ЗАДАЧ	392	ЧУМАК В.Г., ХОМА О.М. ПІСЛЯБУКВАРНИЙ ПЕРІОД ЯК ЗАВЕРШАЛЬНИЙ ЕТАП НАВЧАННЯ ГРАМОТИ	433
ФЕРЕНЦІ А.М., ТОВКАНЕЦЬ Г.В. РОЛЬ КОЛЕКТИВНОЇ ТВОРЧОЇ СПРАВИ У РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	394	ШЕВЧЕНКО О.В. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ ВІЙСЬКОВИХ ЖУРНАЛІСТІВ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....	435
ФІЛЕЙ В.І., ЛІБА О.М. ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ	396	ШИПОВИЧ М.В. ОСОБЛИВОСТІ СЕМАНТИКИ БАГАТОЗНАЧНИХ СЛІВ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ.....	438
ХОМА О.М. ФОРМУВАННЯ ТЕКСТОТВОРЧИХ УМІНЬ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	398	ШКУРИНА А.О., МАЙБОРОДА І.Е. ФОРМУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ УМІНЬ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ ДИЗАЙНУ І ТЕХНОЛОГІЇ	440
ЦЕГЕЛЬНИК Т.М., ГУРА А.М. ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ДО РОБОТИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....	401	ЮРІНА М.М., ЛІБА О.М. РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ НА УРОКАХ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	442
ЦІМБОТА І.М. ДО ПРОБЛЕМИ ОСОБИСТО-ПРОФЕСІЙНОЇ ЗРІЛОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	403	ЮЩИК Л.В., ПОПОВИЧ О.М. ПАРТНЕРСЬКА ВЗАЄМОДІЯ ВИХОВАТЕЛЯ ЗДО З БАТЬКАМИ ДІТЕЙ РАННЬОГО ВІКУ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ	445
ЧЕКАН О.І. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТИ ДЛЯ ОСІБ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ: АНАЛІЗ РІВНІВ ПІДТРИМКИ	405	ЯРЕМА М.М. ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗДО В СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ	447
ЧЕКАН О.І., БЛЯК О.В. РОЗВИТОК ГОТОВНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ ДО ПИСЕМНОГО МОВЛЕННЯ: ІСТОРИЧНА ПЕРСПЕКТИВА.....	409		
ЧЕКАН О.І., ДИУСЬ К.І. РОЗВИТОК ТЕМПОРИТМУ МОВЛЕННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ: ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ	411		
ЧЕКАН О.І., КУНДРИК М.М. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЩОДО ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ У КОНТЕКСТІ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ.....	412		

ства України. Організаційно-правова форма установи визначається статусом засновника. Відносини між засновником та установою визначаються договором, укладеним між ними відповідно до законодавства України. Право на ведення освітньої діяльності та пільги, що надаються законодавством України виникають в установи з моменту видачі йому ліцензії (дозволу).

Заклад освіти проходить атестацію відповідно до України «Про освіту». Установа самостійно розробляє програму своєї діяльності з урахуванням запитів дітей, потреб сім'ї, освітніх закладів, дитячих та юнацьких громадських об'єднань та організацій, особливостей соціально-економічного розвитку регіону та національно-культурних традицій. Також заклад освіти за домовленістю та (або) спільно з установами, підприємствами, організаціями може проводити професійну підготовку дітей, у тому числі за плату за наявності ліцензії на даний вид діяльності [2].

Заклад освіти, що має кваліфіковані кадри та необхідну матеріально-технічну базу, за погодженням з іншими освітніми установами може здійснювати на власній базі виробничу практику учнів, а також виконувати в установленому порядку замовлення установ, підприємств та організацій на виготовлення виробів, при цьому тематика та зміст роботи повинні сприяти творчому розвитку учнів в освоєній професії.

Заклад освіти організовує роботу з дітьми протягом усього календарного року, веде методичну діяльність, спрямовану вдосконалення освітнього процесу, програм, форм і методів діяльності об'єднань, майстерності педагогів. З цією метою в закладі освіти створюється методична рада. Порядок її роботи визначається статутом освітньої установи. Діяльність дітей в освітніх установах здійснюється в одновікових та різновікових об'єднаннях за інтересами (клуб, студія, ансамбль, група, секція, гурток, театр та інші). Зміст діяльності об'єднання визначається педагогом з урахуванням типових навчальних планів та програм, рекомендованих державними органами управління освітою [1].

Педагогічні працівники можуть розробляти авторські програми, що затверджуються педагогічною (методичною) радою установи. Заняття в об'єднаннях можуть проводитись за програмами однієї тематичної спрямованості або комплексними, інтегрованими програмами. Учасниками навчального процесу в установі є діти, як правило, до 18 років, педагогічні працівники, батьки (законні представники).

Порядок прийому дітей до установи в частині, що не відрегульована законодавством України, визначається засновником освітньої установи та закріплюється у її статуті (п. 19–31). На відміну від ЗЗСО та дошкільних установ установи позашкільної освіти мають право здійснювати самостійну господарську діяльність, передбачену статутом, та розпоряджатися доходами від цієї діяльності. При здійсненні освітньої установою передбаченої її

статутом підприємницької діяльності, установа прирівнюється до підприємства та підпадає під дію законодавства України у сфері підприємницької діяльності [1].

Нормами права щодо співвідношення обсягу надання позашкільної освіти та обсягу платної додаткової освіти не відрегульовано. Воно вирішується органами місцевого самоврядування, керівниками управлінських освітніх структур [3]. Найчастіше в освіті ОТГ стільки установ додаткової освіти для дітей, скільки їх було до сформування органів місцевого самоврядування, тобто діють традиції, які, у свою чергу, визначаються наявністю ентузіастами-професіоналами, за порівняно невелику зарплату, що працюють на благо дитячої освіти, активністю громадських формувань, готових ініціювати створення нових установ та протистояти спробам влади закрити діючі установи, правосвідомістю представників місцевого самоврядування та низкою інших чинників.

Список використаних джерел

1. Джурило А.П. Децентралізація освітнього простору як один із ключових механізмів забезпечення якості. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/>
2. Закон України «Про освіту». UR: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
3. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>

ЧОВРІЙ С.Ю.,
БІЛИЧКО В.А.

Мукачівський державний університет, Україна

ПЕДАГОГІЧНА ОСВІТА ШВЕЦІЇ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОГО ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО ПОСТУПУ УКРАЇНИ

Інтеграція України в європейський освітній простір передбачає постійне вдосконалення національної системи освіти загалом і педагогічної зокрема, підвищення її якості до європейських стандартів, врахування викликів ринку праці та процесів глобалізації, інформатизації суспільства. Таким чином, дослідження розвитку педагогічної освіти в країнах Європейського Союзу відіграють важливу роль у модернізації системи педагогічної освіти в Україні та її інтеграції в європейське співтовариство.

Швеція – країна з високим рівнем економічного, соціального розвитку та досягнень у сфері освіти. Швеція однією з перших приєдналася до країн-учасниць Болонського процесу [1], а також є країною-засновницею Ради

Європи. Швеція постійно вдосконалює національну систему освіти щодо євроінтеграційних процесів.

У Швеції в 2000 р. розпочато реформування педагогічної освіти. Головною метою реформи є уніфікація системи педагогічної освіти [2], забезпечення належного рівня підготовки педагогічних фахівців, визначення ключових компонентів професійної компетентності вчителя. Згідно реформи, професійна підготовка вчителів у Швеції здійснюється в системі вищої освіти і практично реалізується в структурі, цілях та змісті програм професійної освіти. У 2007 р. під впливом Болонського процесу [3] відбувся перегляд напрямків реформування вищої освіти Швеції. У квітні 2010 р. шведський парламент ухвалив закон, згідно з яким освітні ступені бакалавра або магістра присуджуються в одній із чотирьох професійних кваліфікацій: дошкільна освіта, шкільна освіта, предметна освіта та професійна освіта [4].

Ступінь бакалавра дошкільної освіти передбачає отримання 160–210 кредитів за курсами, що дають знання, необхідні для навчання дошкільників, наприклад знання особливостей формування навичок читання, письма, елементарних арифметичних дій та ін. Ступінь бакалавра шкільної освіти має три напрями спеціалізації: 1) робота у підготовчому та 1–3 класах (240 кредитів); 2) робота у 4–6 класах (240 кредитів); 3) робота в установах додаткової освіти, що передбачає знання особливостей одного або більше прикладних чи мистецьких предметів (180 кредитів). Ступінь бакалавра предметної освіти надає дві можливі спеціалізації: викладання у 7–9 класах обов'язкової школи (270 кредитів, 195 з яких відводиться на спеціалізацію з трьох дисциплін) та викладання у старшій середній школі (300–330 кредитів, 225 або 255 з яких виділяються на спеціалізацію з двох навчальних дисциплін). Для здобуття ступеня бакалавра професійної освіти (90 кредитів) необхідно накопичити 40 кредитів із дисциплін загальної педагогічної підготовки (замість 60 кредитів на інших програмах), а також мати значний педагогічний досвід. Ця програма дозволяє педагогам-практикам здобути кваліфікацію викладача професійного навчання.

Для тих, хто вже має диплом бакалавра чи магістра в будь-якій галузі наук, за винятком педагогічних, але має намір викладати у закладі освіти, існують програми тривалістю півтора року. Практикуючим вчителям забезпечується можливість отримати освіту на основі традиційного і дистанційного навчання в університеті, що дозволяє здобути науковий ступінь або змінити спеціалізацію [5].

3 1 грудня 2013 р. введено обов'язкову професійну атестацію для вчителів шкіл і вихователів закладів дошкільної освіти, які працюють за безстроковим контрактом. Це сприяє підвищенню статусу професії педагога, підтримці професійного розвитку і підвищенню якості освіти. З 1 жовтня 2015 р. Швеція запровадила Національну рамку кваліфікацій (Swedish Qual-

ifications Framework, SeQF) згідно з рекомендаціями Європейського парламенту щодо Європейської рамки кваліфікацій для навчання впродовж життя (European Qualifications Framework for Lifelong Learning, EQF) [6].

Отже, євроінтеграційні прагнення Швеції у сфері вищої освіти чітко відображені в реформах XXI століття. Вони покликані утвердити кращі здобутки європейської освітньої традиції з урахуванням надбань національної системи вищої освіти в умовах розвитку Європейського простору вищої освіти. Система вищої освіти Швеції побудована на засадах студентоцентризму, пропонує рівні можливості для всім здобувачів вищої освіти згідно їхнього потенціалу й прагнень. Вона характеризується варіативністю змісту освіти, гнучкістю структури та технологій навчання, а також можливістю здобувача вищої освіти проектувати індивідуальну освітню траєкторію відповідно до власних інтересів і потреб.

Список використаних джерел

1. The Bologna Declaration of 19 June 1999 (Joint declaration of the European Ministers of Education). URL: <http://www.ehea.info/page-ministerial-conference-bologna-1999>
2. Linde, G. The Meaning of a Teacher Education Reform: National story-telling and global trends in Sweden. *European Journal of Teacher Education*. 2003. 26 (1). pp. 109–122.
3. London Communiqué “Towards the European Higher Education Area: responding to challenges in a globalised world” (Ministerial Conference, London, 17–18 May, 2007). URL: <http://ehea.info/page-ministerial-conference-london-2007>
4. Organization of the Educational System in Sweden (2009/2010). European Commission / Education, Audiovisual and Culture Executive Agency / Eurydice. URL: <https://estudandoeducacao.files.wordpress.com/2011/05/suc3a9cia.pdf>
5. Högskoleförordning (SFS 1993:100) [The Higher Education Ordinance]. URL: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/hogskoleforordning-1993100_sfs-1993-100#overgang
6. Chovriy, S. Peculiarities of Sweden's Teacher Training System in the 21st Century. *Естетика і етика педагогічної дії*. 2022. Вип. 26. С. 206–215. DOI: <https://doi.org/10.33989/2226-4051.2022.26.273186>

ЧОНКА В.В.,

ЛІБА О.М.

Мукачівський державний університет, Україна

ФОРМУВАННЯ УЯВЛЕНЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ПРО ФУНКЦІОНАЛЬНУ ЗАЛЕЖНІСТЬ

Математика є одним з опорних предметів школи. Вона забезпечує вивчення інших дисциплін, вимагає від учнів вольових і розумових зусиль,

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>